

de Osteomalacie of beenverweking de gewicht gste is.

Ofschoon over beide ziekten nog zeer uiteenlopende inzichten bestaan, zijn zij in zeker opzicht aan elkaar verwant en komt het voor dat beiden bij 'tzelfde dier kunnen worden waargenomen en gebrekkige kalktoevoer in het voedsel als hoofdoorzaak moet worden beschouwd.

De Rhagitis of Ergelsche ziekte moet men beschouwen als een zacht blijven van de nog groeiende beenderen van jeugdige dieren tengevolge van gebrekkige kalkvorming daarin; de Osteomalacie of beenverweking als een weder wek worden van de beenderen van volwassen dieren ten gevolge van het verdwijnen van de kalk uit de beenderen.

Omtrent het ontstaan van beide ziekten zijn een menigte onderzoeken gedaan en als gevolg daarvan verschillende theorieën opgesteld.

Wij achten het minder nuttig de verschillende daaromtrent opgestelde theorieën nader aan eene beschouwing te onderwerpen, daar zij alleen voor de wetenschappelijk ontwikkelde eenig nut zouden kunnen opleveren en zij hieromtrent in desbetreffende werken hunne kennis kunnen vermeerderen. (De Veldpost)

Moeshovenierderij

Over den oorsprong der Moeskruident

Als wij eene broeikas bezoeken, en daar de eene of de andere bloem bewonderen, dan vragen wij wat haar vaderland is; maar in eenen groenselhof komt ons zelden het gedacht, naar den oorsprong te vragen van die goede koolkroppen, die talrijke saladen die op onze tafel komen. Nochtans, het schijnt ons niet min belangrijk, het vaderland dier nuttige gewassen te kennen, dan dat der schoone uitheemsche planten.

Wij zullen trachten een overzicht te geven van de herkomst en de landverhuizing onzer belangrijkste groenselsoorten en onze taak zal niet moeilijk zijn, want wij zullen slechts de bijzonderheden, in verscheidene wetenschappelijke werken verspreid, samen te vatten hebben.

1. De Kool. (*Brassica Oleracea* L.). — Bijna alle kruidkundigen zijn het eens om de verschillende vormen van koolen door al de volkeren van Europa, van de oudste tijden af aangekweekt, als geslachten der *Brassica Oleracea* te beschouwen. Maar als men daarmede de wilde plant vergelijkt die op de zeekusten van Frankrijk en van Engeland wast, met haren teengeren stengel en haar wijd van een staande bladeren, schijnt het bij den eersten aanblik moeilijk om aan te nemen dat zij tevens de stammoeder zij van onze Groeiekool, Savoeiekool, Kabuis, Raapkool, Spruitkool, Bloemkool, enz. enz. Nochtans als men deze verschillende geslachten in hunne bloemen of in hunne vruchten beschouwt, vertoonen zij, zoo het schijnt, dezelfde bloemen en vruchten als de plant der zeekust. Doch wat verbaasd, en moeilijk om aan te nemen schijnt, is demo gelijkheid eener verandering der wilde kool in de sluit- of kropkool. Maar van den anderen kant onder nieuwe voorwaarden van groei gebracht zijnde, verliest de sluitkool somtijds de eigenschap van zich in een krop te ontwikkelen. Zoo heeft men opgemerkt, dat de Taria, in Bolivia, deze kool niet kropt. Even zoo gaat het te San-Domingo, alwaar onze koolen met verbazende snelheid in het zaad komen, en al zoo de voedzame eigenschappen verliezen die hun de kweek in Europa heeft gegeven. Een hovenier van Napels, zegt een schrijver, deed verscheidene achtereenvolgende malen, uit Duitschland, zaad van kabbuizen komen, maar hij kon er niet in gelukken deze verscheidenheid voort te teelen, hij verkreeg bladerkolen (Ch. cavaliers). De heer Vilmorin heeft aangestipt, dat een jaar waarin de herfst bui-

tengewoon warm en vochtig was, alle de Yersche koolen der moeshoven van Bercy en Faubourg S. Antoine opschoten in plaats van te kroppen, hetgeen een aanzienlijk verlies aan de hoveniers veroorzaakte.

De heer Alph. de Candolle eventwel is niet van gevoelen dat al onze geslachten van koolen, van de *Brassica oleracea* voortkomen en hij meent dat de Grieken en de Romeinen wel hadden kunnen beginnen met de *Brassica cretica*, *balearica* en *insularis* soorten, aan de streek der middellandsche zee eigen, te kweken; dat zekere variëteiten voortkomen van die planten, die zoo veel overeenkomst met de *B. oleracea* bieden, en dat later de vermenging der koolsoorten in de kuuur, de kruising die er het gevolg van is en de vorming van een steeds aangroeiden getal van variëteiten, het onderscheiden der oorspronkelijke typen aan de kruidkundigen onmogelijk hebben gemaakt.

2. De Radijs (*Raphanus sativus* L.). — Volgens de heer G. y, zou deze plant wel kunnen van China herkomstig zijn. Men kweekte in Provence en in S. beris, onder den naam van Radijs een ander soort die schijnt tweejarig te zijn en in het tweede jaar een grooten kloeken kool te geven. Het moet, volgens den zelfden schrijver de *Raphanistrum maritimum* zijn die in het wilde groeit aan de boorden der Middellandsche Zee.

3. De Krambe of Zeekool (*Crambe Maritima* L.). — Deze soort wast in het wilde, op de kusten van Engeland, Frankrijk, enz.

4. De Wilde Ramenas of Kapucienens Mostaard (*Cochlearia Armoracea* L.). — Groeit hier en daar bijna wild aan den boord onzer rivieren, maar het rechte vaderland zou naar het schijnt, het gematigd Oostelijk Europa zijn; de kweek heeft hem verspreid en inheemsch gemaakt in het Westen. sedert bijna duizend jaren.

5. De Kers (*Lepidium sativum* L.). — Groeit in het wilde in Peris, Syrië en Egypte. De kweek heeft eene soort met meer uitgesneden en golvende bladen, doen ontstaan.

(Wordt voortgezet.)

Botervervalsching.

Minister De Bruyn heeft voor de voornaamste botermarkten van het land toezichters benoemd om de vervalsching met margarine te keer te gaan; hij heeft te gelijks eene commissie aangesteld, gelast met het opsporen der middelen om die vervalsching te beteugelen.

Ons dunkt dat de twee besluiten met elkander tegenstrijdig. Inderdaad, hoe willen de toezichters de vervalsching kunnen bestatigen als men nog de middelen moet opsporen om die vervalsching te keer te gaan, in andere woorden, als de wetenschap het nog zooverre niet gebracht heeft door ontleding de mengeling op voldoende wijze vast te stellen?

In een katholiek blad wordt een oproep gedaan tot de landbouwers en eerlijke kooplieden om onmiddellijk te doen vervolgen:

A) De namen der landbouwers, die ze weten boter met margarine te mengen.

B) De plaatsen: de herbergen, de huizen of de winkels, waar menging gedaan wordt of waar de handel niet overeenkomstig de wet wordt gedreven.

Het bureel van den Landbouwersbond zal zich gelasten de vervalschers te doen vervolgen.

De grootste geheimhouding wordt verzekerd.

Tegen dit verraderswerk moeten wij protest aantekenen. Zal het dan voldoende zijn dat om het even wie, onder verzekering van geheimhouding, een landbouwer, handelaar of winkelier aanklage om dezen den toezichter op den hals te jagen en mischienen onrechtvaardig te doen veroordeelen?

De eerlijkste handelaar of landbouwer is niet meer vrij: een geheime vijand kan u als vervalscher en be-

drieger ongestraft aanklagen en doen vervolgen.

Dat men zoeken om de mengeling door chemische ontleding te doen vaststellen en wij zullen de bekomen uitslagen toejuichen, maar alle eerlijke lieden zullen met ons roepen:

Weg de verraders! Weg de moucharids!

Gemeente Grammene

Men schrijft ons uit de gemeente Grammene:

« Algemeen klaagt men hier over de harte loosheid der rijken tegenover de steeds armer wordende armen.

Het graan wordt overal met de machien gedolven en, is het werk er schaarsch, het loon daalt.

Zeven stuivers van 9 centiemmen of 63 centiemmen per dag, dat is het loon van een volten arbeider.

De werkmenschen wonen in afzichtelijke hollen en hunne kost gelijkt wel aan beestenvoeder.

Daarbij, alles behoort hier aan enkelen en de armen moeten tegen wit zwart zeggen of zij vliegen de straat op.

En dat is nu de goede tijd, ingevoerd en in stand gehouden door de christelijke partij, die oppermeeester is en de wet maakt!

Landbouwers! alles zegt u dat het niet beteren zal zo lang gij u niet vereenigt en aanspant met de werklieden uit de steden.

F

Gedenkt den Strijdpennning

Links en Rechts

De geentsche anti-socialisten, vragen in een verzoekschrift aan den minister van arbeid:

De kiezing voor den werkrechtensraad te laten plaats grijpen in de gemeente in plaats van in de kantonhoofplaatsen hetgeen zij op de volgende zeer juiste beweegredenen steunen:

« De kiezers moeten zich verre van hunne woonplaats, in de kantonplaats begeven, alhoewel zij in het algemeen uit reden van den afstand der zetelplaats van den Raad, van denzelven weinig gebruik maken.

« Zoals is inderdaad het geval voor het meestendeel der kiezers van den buiten. Zij nemen zeer zeldzaam hunnen toe-lucht tot den Werkrechtensraad.

« Het gevolg der bestaande wet is dus de kiezers van den buiten in eenen ongelijken toestand te stellen tegenover de kiezers van de stad en hun het uitoefenen van hun recht schier onmogelijk te maken. »

Dit is ontegensprekelijk. Maar dan moeten de anti-socialisten met ons willen dat er werkrechtensraden worden ingericht te Beineze te Gruyshaute, te Wetteren, enz.

Want al mochten de kiezers in hunne woning zelve stemmen, dit zou toch niet verhinderen dat de Werkrechtensraad van Gent, 't vijfde wiel aan een wagen is voor menschen die 4 a 5 uren van de stad afwonen.

Het verzoekschrift besluit als volgt:

« Ook wenden wij ons tot U, Hooggeachte Heer Minister, en wij vragen U een zeer kortbondig wetsontwerp bij den aanvang van den Karmerszittijd neder te leggen en in bespreking te brengen, bij hetwelk het Staatsbestuur zou voorstellen, gelijk het gebeurd is voor Gemeente en Provinciekiezingen, de kiezingen voor de Werkrechtensraden te verdagen en het mandaat der huidige leden voort te zetten tot dat de wet onder opzicht van plaats en tijdstip der kiezingen, behoorlijk gewijzigd worde. »

Wij kunnen ons bij deze vraag aansluiten.

Mededinging aan de margarine

Eene duchtige mededinging aan de margarine fabrieken — tevens ook voor onze boterverkooopers — is, als men het Londenblad *British Australasian* mag gelooven, uit Zuid-Amerika in aantocht.

De laatste aankomsten van Argentijnsche boter hebben bewezen, dat Zuid-Amerika zulke goede boter kan fabriekeren als Australië; overigens, de betaalde prijzen zijn het beste bewijs, dat twee voortbrengselen evenveel door de verbruikers worden gezocht.

Ongetwijfeld hebben de Argentijnsche voortbrengers nog weinig of geene onder-vinding; dit is gebleken uit zekere ongelijkheden in de kwaliteiten van hunne verzendingen, maar over het algemeen kan men zeggen dat de Argentijnsche boter tegen de Australische kan opwegen.

De Argentijnsche Republiek heeft daarenboven op Australië talrijke voordeelen en gemakkelikheden in hetgeen de verzending betreft. Vooreerst is dit land, onder aardrijkskundig oogpunt, veel beter gelegen, zonder te rekenen dat de provincie La Plata, met hare overgrote weiden, het ideaal is voor de melkvoortbrengst.

Dan heeft men den goedkoopsten handenarbeid, terwijl men ook niet mag vergeten, dat de verhooging der goudpremie den uitvoer der Argentijnsche voortbrengselen veel vergemakkelijkt.

Voor het oogenblik zijn de boterverzendingen uit de Argentijnsche Republiek nog betrekkelijk gering. Gedurende de vijf laatste maanden van 1895 ontving Groot-Brittanje slechts 175,000 kilos; maar daaren-tegen beliepen in Januari de aankomsten te Londen 181,000 kilos.

De botervoortbrengst neemt daarenboven in de Argentijnsche Republiek sterk toe, en men mag zich in dit oogenblik binnen kort, evenals dit met het bevrozen vleesch 't geval was, aan eene sterke mededinging tusschen de Australische en de Argentijnsche voortbrengselen verwachten.

En, doet het Engelsch blad opmerken, die zware mededinging zou wel een noodlottigen slag kunnen toebrengen aan de fabricatie van margarine, die in de laatste jaren zulke groote uitbreiding heeft genomen.

M. Helleputte heeft weer eens gesproken tot de boerens van Turnhout.

En hij zei, M. Helleputte, hij zei zoo, « Een landbouwer is een koning op zijn » goed, die voor niemand het hoofd moet » buigen dan voor God alleen, en dien zullen » wij bidden en loven. »

Wat 'nen flauwe gestigaard, die Helleputte.

Een landbouwer is een koning op zijn goed!

Dat die koning eens probeert een haas of een konijn dood te slaan, als zoo'n knaagdier zijne koolen of zijn andere groenten afvreet.

Ge zult hem zien straffen met zware boeten en gevang.

Dat die koning eens probeert tegen te stribbelen, als zijn landheer, om eene nieuwe nieuwe bijzit te onderhouden, de pacht opslaait, — en ge zult hem zien buitenvliegen.

Dat die koning eens een beetje ten achter blijft met het betalen der pachtsom, en ge zult den deurwaarder gauw zien voor den dag komen.

« Een landbouwer, zegde mij onlangs nog een pachter, is het derdiende vigge, — en een moederzwin heeft maar twaalf tepels. Eerst als al de andere varkens voldaan zijn, is er voor hem plaats. »

Heel waar!

De andere viggens heeten: landheer, belastingontvanger, pastoor, eigenaar, enz. Arme koning!

STRIJDPENNING

Ten voordeele van De Landbouwer

Gent. — Van een opsteller van den « Landbouwer » 0,25.

Saffelaere. — Elk een kleintje maakt wel 0,02.

Lootenhulle. — Omdat onze pastoor zoo kwaad is op den nieuwen Catechismus 0,10. — Omdat hij niet meer zou kwaad zijn want het is toch de waarheid die Catechismus 0,10. — Omdat onze pastoor met de rijken niet meer mee zou doen, maar met ons werklieden, boeren en burgers, wijzen onze kinderen zien toch af 0,10. — Roep weg weg weg met de rijken 0,10. — Wij beleven wederdient van den rijken vrek en den arme Lazarus 0,10. — Om den rijken dievenboel te temmen zullen wij allen voor de socialistischen stemmen 0,20.

Poeques. Omdat de buitlieden met de stellingen hand in hand tegen het kapitalisme zouden oprukken.

Machelen. — Van een vriend die het wel meent, en als elk wat geeft zal het nog beter gaan 0,30 — Ik geef met plezier 0,10.

Ghistel. — Een boerenknecht geeft als ondersteuning 0,10. — Omdat het goed de waarheid is. 0,20. — Buitlieden leest den « Landbouwer » maar delijks en gij zult te weten komen wie strijd voor onze lotsverbetering 0,30.